

Subsidie voor behoud van de patrijs

Herstel van ons unieke Sallandse landschap

Het Sallandse landschap kenmerkt zich door de aanwezigheid van singels, houtwallen en boomgaarden. Om ons unieke landschap te herstellen is in 2018 de Stichting Ontwikkeling Landschap Okkenbroek Lettele (OL2) opgericht. Deelnemers kunnen financiering krijgen voor aanleg, herstel en onderhoud van diverse landschapselementen.

DOOR MILOU OOSTERWIJK Elleke Brinkman, voorzitter van stichting OL2, zag het pas echt toen ze na twintig jaar wonen in Utrecht een huis kocht in Salland. 'Het landschap was heel vlak en kaal geworden. Nauwelijks nog pinksterbloemen en weidevogels, geen MRIJ-koeien (Maas-Rijn-IJsselvee) meer buiten en veel minder heggen en houtwallen. Ik wilde heel graag wat doen om de oorspronkelijke landschapselementen weer terug te krijgen in onze regio.'

Vereniging Nederlands Cultuurlandschap

Het verhaal van Elleke gaat terug naar 2006 toen ze lid was geworden van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap die zich inzet om te kijken hoe het Nederlandse cultuurlandschap hersteld of behouden kan worden. 'In Nederland hebben we zo'n uniek landschap per dorp. Je hebt

landschapselementen bleek te liggen in het afsluiten van langdurige contracten met eigenaren, los van de politiek. Bernard Heijdemans had dit concept in Overijssel binnengehaald en in 2009 werd de Stichting Kostbaar Salland opgericht. 'Zij hebben voor Salland een subsidiepot geregeld, waarmee eigenaren voor 21 jaar een contract kunnen afsluiten en subsidie voor hun landschapselement kunnen krijgen. Eerst individueel en vanaf 2015 als buurtschap.'

Stichting OL2

In 2015 kreeg Elleke te horen dat Pedro Aarnink uit Lettele ook geïnteresseerd was in deze regeling, en niet veel later sloot Theo Hoge uit Okkenbroek zich ook aan bij dit project. Met zijn drieën hebben zij Stichting OL2 opgericht en zij hadden al snel 21 belangstellenden voor dit project, zowel agrariërs als particulieren. 'Twee jaar geleden hebben we de eerste contracten ondertekend. Inmiddels zijn de werkplannen uitgevoerd en hebben de eerste eigenaren een vergoeding gehad voor de aanleg en het onderhoud van hun landschapselementen.'

Stichting OL2 faciliteert de financiën voor aanleg, herstel en onderhoud van het landschap, met als belangrijkste financiers de gemeenten Deventer en Raalte en de provincie Overijssel via Stichting Kostbaar Salland (SKS). 'Met de subsidie krijgen de eigenaren 65 procent van de kosten voor het onderhoud van de landschapselementen vergoed. De SKS sluit nog steeds de contracten af met de individuele eigenaren, maar ook steeds vaker via een buurtcontract getekend vanuit een stichting, zoals OL2. Wij zijn een soort tussenpersoon.'

'Stichting OL2 faciliteert de financiën voor aanleg, herstel en onderhoud van het landschap.'

een bepaald soort bebouwing, beplanting en begrazing passend bij de grond die er is en passend bij hoe de landbouw bedreven werd. Dat is echt bijzonder.'

De sleutel tot succesvol herstel en behoud van

Planten meidoornhaag aan de Koerkampsweg.

Landschapselementen

Diverse landschapselementen kunnen in aanmerking komen voor financiering, zoals singels, heggen en hagen, houtwallen, boomgaarden en poelen. De Stichting Groene en Blauwe Diensten Overijssel heeft een hele lijst met landschapselementen en bijbehorende vergoeding voor herstel en onderhoud. 'Wij beoordelen dat niet, dat doet de deskundige van Landschap Overijssel. Bij de houtwallen wordt er bijvoorbeeld gekeken of er niet te veel grote bomen staan en of er voldoende variatie aan struiken is met verschillende schuilplekken voor de dieren.'

Goed onderhoud van landschapselementen draagt bij aan de leefomgeving van de patrijs. Deze Sallandse vogel wordt steeds minder vaak gezien, maar leeft nog wel in de buurt van Okkenbroek en Lettele. 'De patrijs is kwetsbaar en heeft zaden, insecten, bloemen en schuilmogelijkheden nodig. In een landschap waar de struiken en bloemen in mei of juni bloeien zijn er voldoende insecten en hebben de kuikens op tijd te eten. Wij hopen dat we de patrijs weer vaker in onze leefomgeving gaan zien, maar uiteindelijk zullen meer dieren van de landschapselementen profiteren.'

Succesvolle projecten

Na lang wachten op subsidie heeft Stichting OL2 vorig najaar bij acht eigenaren landschapselementen aangelegd. De lockdown belemmerde het plan om de tweede ronde – met ook weer acht tot tien eigenaren – er meteen achteraan te doen. Met een derde subsidieronde worden er uiteindelijk 20 tot 25 mensen geholpen met landschapselementen.

Daarmee is het project een van de grootste in de regio geworden. 'Gelukkig zitten er in de tweede subsidieronde hele enthousiaste deelnemers, die allemaal nog steeds meedoen na anderhalf jaar wachten op het vervolg van hun project.'

Stichting OL2 hoopt dat de gefinancierde projecten steeds meer zichtbaar worden in het landschap en dat mensen gestimuleerd worden om landschapselementen op hun grond te behouden of te creëren. Zo zijn er langs de Koerkampsweg in Lettele een bestaande boomgaard en een nieuw aangelegde meidoornhaag te zien. 'We hopen dat de elementen steeds breder in het landschap te zien zijn, in plaats van her en der een project. Het is leuk dat mensen van elkaar weten wie er meedoet en dat je samen je eigen streek mooier en rijker maakt.'

Lange adem

Na een lastige periode lijken er momenteel weer gunstige ontwikkelingen te zijn in de landelijke politiek voor een gevarieerd landschap. Volgens Elleke helpt het als er meer geïnvesteerd wordt in de kringlooplandbouw. 'Ik zou er voorstander van zijn wanneer er een systeem komt waarbij de boeren geld krijgen voor het feit dat ze er streekeigen koeien hebben lopen, naast de melkproductie.'

Op dit moment is het voor zowel de boeren als Stichting OL2 een project van de lange adem. 'Maar je doet het omdat je – los van de overheid – iets kunt bieden waar mensen heel lang subsidie voor ontvangen, en dat het lokale landschap langdurig bestaan blijft.' ➔

Meer informatie op lettele.nl/ol2-stichting.